

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitászor 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A jövő esélyei.

— Fővárosi levél. —

Budapest, május 21.

(y) Nemcsak óriási erkölcsi és szellemi fölénye volt ma a kormánynak és az általa képviselt szabadelvű eszmének, hanem szám szerinti diadala is minden várakozást felül mult.

Az az eset, a mit már akkor, mikor először szavazott a képviselőház a házasság-jogról szóló törvényjavaslat felett, majdnem lehetetlennek tartott minden tapasztalt politikus, hogy t. i. valamely tárgy mellett, de különösen ily kérdésben, a hol oly éles ellentétek és összetűzés voltak tapasztalhatók, oly sok képviselő legyen összehozható, mint a mennyi tényleg szavazott, — ma ismétlődött. — Csak 9 képviselővel volt kevesebb jelen ma; szavazott pedig az elnökön kívül 376 képviselő és így csak 35-en voltak távol.

A legbámulatosabb ebben az, hogy a szabadelvű párt tagjai újból majdnem teljességgel megjelentek, sőt ma egy szavazattal több volt a szabadelvű párt részéből, dacára annak, hogy három képviselő, a ki a múltkor szavazott, ma részint betegség, részint elődázhatlan körülmények miatt távol maradt.

Prileszky Tádé ezuttal ott settenkedett a sötétben, bizonyára azon hiszemben, hogy már eltelejtették, hogy az első szavazásnál a törvényjavaslat mellett szavazott. A függetlenségi pártból is elmaradt néhány ember, de ezek között olyanok is, kikert bizony nem kár, mint Polónyi Géza és Holló Lajos, kik folyton oly nagy garral hirdették, hogy ok a szabadelvű eszméknek, s nevezetesen a kö-

telező polgári házasságnak rendithetlen bajnokai, és ma mégis eltűntek a folyosó zugában, arra a szomorú szerepre süllyedve alá, hogy egyáltalában nem is szavaztak ez alkalommal, ami politikai emberre nézve kétségtelenül a legszerencsétlenebb állapot, különösen, ha még ellenzéki is. Az ultramontán ellenzék az utolsó percig abban bizott, hogy számos képviselő különösen azok közül, a kik mindig a felkelő nap felé szoktak kacsingatni, el fognak ezuttal maradni s így kisebb lesz a szabadelvű reform mellett megnyilatkozó többség, a mivel ok siettek volna fegyvert kovácsolni annak kijelentésével, hogy, lám, megijedt még a képviselőházak többsége is és egyszerre redukálódik. Erre az eshetőségre oly biztossággal számítottak, különösen Szapáry Gyula gróf, hogy már mindenütt egész bátran elmesélte a szabadelvű pártnak bomló processzusát s mintegy egyenként jelezte azokat a képviselőket, a kik vele tartanak. A ki azonban ma látta azt az óriási gunyakacajt, a mely kitört a házban ismételve is, mikor Szapáry Gyula grófról volt szó, meg akkor is, mikor maga védekezett, azt a gunyakacajt, a mely visszhangra fog találni az egész országban, már tisztában van avval, hogy Szapáry Gyula gróf Magyarországon végleg befejezte politikai pályafutását. Ez a nagyképu államférfi már nem számít még az ellenzék férfainál sem, különben egész nyíltan mondják már az úgynevezett purosok, a Szapáryval együtt kilépettek, hogy nekik dehogy kellene Szapáry Gyula, ok csakis Apponyi Albert gróttban biznak, ez az igazi ember, a ki sohasem fog mereven ragaszkodni elvekhez, mint ezt egészen botorul Szilágyi

Dezső teszi és erőszakolja, hanem okosan mindig meg fog alkudni a helyzettel és az emberekkel s így meg fog tudni magának nyerni egy nagy többséget a mely őt sohasem fogja elhagyni.

Mily kedvesek! Az e néhány program nélküli életcélú tevénytett egyén nem is sejt, hogy épen pártvezérségre milyen alkalmatlan Apponyi gróf, arról nem is szólva, hogy valóságos sértés számba megy, mikor feltételezik, hogy a képviselők egy része elvtelenül meghajolva a legcsunyább opportunistai politikát kövesse, különösen mikor oly egyénről van szó, aki tudvalevőleg mindig a rá nézve legalkalmatlanabb időben változtatta nézetét.

Ezen uraknak okoskodása abból indul ki, hogy a képviselőház által immár másodszor elfogadott s a főrendiháznak visszaküldött javaslat nem fogja megkapni a főrendiház többségét s hogy erre kénytelen lesz Wekerle miniszter társaival beadni lemondását és szépen félreállani. Nos, minden tekintetben nagyon is csalatkoznak. A méltóságos főrendek rövid idő múlva nagyon sajátos meglepetésekre fognak felébredni, meglepetésekre, melyek csak nekik azok, mert a nagy közönség a képviselőházban folyt vita után ugyis már tájékozva van és meg van győződve, hogy a kormány keresztül viszi azokat az intézkedéseket és módokat, amelyek elégségesek arra, hogy győzelmét a főrendiházban biztosítsák. A méltóságos főrendek, vagy helyesebben mondván, azoknak ultramontán része azonban azt egyáltalán nem hiszi és mindennütt prédikálják, hogy a kormány meg se kapja a koronától az erre vonatkozó felhatalmazást, illetőleg a király nem fog

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Megjött.

Itt ülünk ketten.

Mily kedves látványt nyújt a vadrózsa bokrokból átkotott eleven sövény a kicsiny tanyaház híges udvara körül. Mily boldog ábrándokra hi fel a természet csodás pompája, a szívek és hangok ezer változata, a végtelen magasságu azur-kék ég, a kicsiny virág bársonyos kelyhe.

Annyi kellem és báj, nagyság és erő nyilatkozik megragadó összhangban körülöttünk, minőt az emberi művészetek összesége sem adhat halvány másolatban.

Mily boldogító érzés a természet szeretete!

Ha megtanultunk gyönyörölni a mosolygó florájában; féltő gonddal lessük az első bimbó fakadását, óvó szeretettel ápoljuk a virágok életét.

Megnyílik szívünk újra a boldogságnak, mit tönkretettek az emberek; az engesztelést, a békét megadja egy kicsiny nyíló levelke, vagy fésző bimbó az ő eleven üdeségével, hangtalan mosolyával.

Itt pihent kis keze az enyimben.

Elmerülök mélységes fekete szemeknek né-

zésébe s lassan feltámad visszhangja lelkemben egy kedves régi dalnak.

Halvány arczán még ott ég pirja a küzködés izgalmainak. Szava mély, mély érthetetlen fájdalomokról beszél. Szíve hangosan dobog, mint a megriasztott gyermeké, mikor védelemért fut vissza az édes anya ölébe.

A lecsüggesztett karok, a messze távolba révedező tekintet elárulják, hogy vesztéssel jött meg az élet-harczából.

Oda hagyta szívéből a béke megnyugtató érzését.

Lelkedéssel, vágygyal ment a nagyvilágba szük otthonából, elfeledve kicsiny fészket egy fényes pálya sikereinek, dicsőségének meghódításáért. Elkábitva a szociális élet zúgó hangzavarától, melyből egy édes, izgató dal accordját vélte hallani.

Szépnek, fenségesnek hitte az életküzdelmet, mely boldogságot, szerelmet nyújt elfáradt harczosának.

Es ez a harc meg hozta szívének a lemondást, a csüggedést és vereséget.

De hát kit nem csal meg ifjúságának szép hajnalma, mely mindent az eszmények egébe von.

A szerető szív oly gyakran ébred ábrándjaiból csalódásra. Végtelen fájón esett megismerni a maga szürke prózájában, meztelen

realizmusában az életet; látni imadását az anyagnak, az erkölcsi gyengeségnek. A „fin de siècle” elvének érvényesülését a műhelyekben s a büszke paloták pompás termeiben.

Ifjan, tapasztalatlanul lépett a nagyvilágba.

Nem készítették elő, hogy megismerje a nagy disharmoniában az igaz hangokat.

Ugy lehet, akkor kevésbé csalódott volna, talán megmenti szívet a könnyektől egy figyelmeztető szó.

Anyja áldott jó lélek volt, de nem volt meg kettőjük között a bizalom, mely meg-hittjévé teszi az anyának gyermeke szívet: hogy nyíltan, őszintén beszélhessenek együtt sok dologról, melyekről egy ifju leánya naiv, szűzies lelkének sejtelve sem lehet s melyre mégis oly nagy szüksége van korunkban.

A világ megköveteli, hogy otthonából a reális élet küzdhelyére bocsássa az anya leányát, még alig multak el gyermekévei, alig hogy hajadonna lett.

De ezzel munkatársának is tekinti, hogy semmi se legyen nagyobb joga kiméletet követelni, mint többi társainak.

Bár tisztelő hódolattal kellene őt illetni a harcban is, mint bájos, szelid angyalát a szeretetnek, aki leszállott ifjúsága szép álmainak

kinevezni új főrendiházi tagokat. Hisz ez nagyon egyszerű dolog, amely iránt a lehető legrövidebb idő alatt teljesen tájékozva lesz a világ. A miniszterelnök ugyancsak e hét vége felé fog Bécsbe felmenni, miután most a király a brucki táborban van néhány napra és csütörtökön nagy ünnep van, de akkor aztán azonnal el dől a kérdés, amely iránt különben a kormány és pártja nincs is semmi kétségben.

A király vagy aláírja a javaslatba hozott új főrendiházi tagoknak kinevezését, illetőleg az örökös főrendek szaporítását és akkor nem lehet abban kételkedni, hogy a főrendiház nem fog ellenállni többé a törvényhozás ket ilyen factora, minő a korona és képviselőház, világos megnyilatkozásának.

Néhány főrend, aki először ellene szavazott, el fog maradni, míg azok közül, kik nem szavaztak, kettő-három eljő a törvényjavaslatra szavazni és így az újonnan kinevezett néhány, legfeljebb 5-6 főrenddel minden esetre meg lesz a többség, az ország fel fog lélekzeni, beáll az annyira óhajtott, szükséges nyugalom és a további munkálkodásnak lehetősége.

Ha azonban a király nem találja helyénvalónak új főrendek kinevezését, akkor a kormány rögtön lemond és a miniszterelnök, ki hivatva van utódot ajánlani, nem is lehetne abban a helyzetben, hogy más férfit ajánljon, mint valakit a főrendiházi többségből, miután a kisebbségből lehetetlen ajánlani. Ekkor vissza lehet állítani a középkori alkotmányos állapotot *Vasary* Kolos miniszterelnöknek való ajánlásával, mert ő a látható feje annak a többségnek, amely a főrendiházban alakult. De miután reméljük, hogy erre nem akarnak praecedens alkotni, nem lehet más egyénre gondolni mint *Zichy* Nándorra, ki tényleg egyedül van hivatva az új kormányt megalkotni. Kísértse meg ő a képviselőház néhány tagjával, nevezetesen első sorban *Pongrácz* Károly gróffal, *Szapáry* Gyula gróffal, *Apponyi* Albert gróffal és az annyira gyűlölt és megfenyegetett szélsőbaloldalnak egy tagjával, *Ugron* Gáborral kormányt alakítani. Majd meglátja, hogy bir-e többséget összetoborzani a képviselőházban.

Mi tehát mindebből a tanúság?

Az, hogy nem is jöhet létre tulajdonképen új kormány, mert annyi politikai tisztességet mégis csak fel kell tételezni

a magyar parlament akármelyik tagjától, hogy nem vállal kormányt, hogy ha többsége nincs biztosítva.

De van eshetőség új kormány alakításra is, hogyha egyidejűleg felhatalmazást nyerne a koronától a parlament feloszlatására, maguknak többséget szerzendők.

Ez a combináció azonban nézetünk szerint ez uttal elejtendő, mert nincsen valamit számító tényezője az országnak, a ki elkövetné azt a lelkiismeretlenséget, hogy a választási villongások ezen nagyművű fejlődése mellett, beleakarnak vinni ezt az országot és a választókat abba a rettenetes harcba a minőt magyarországi választásoknál még talán sohasem láttak, a melyben vérfürdőtől lehet tartani, a mely utolsó kisugrázásában okvetlenül oda vezetne, hogy minden faluból első sorban kivernék a papot, mert nincs könnyebb mint a parasztnépet feluszítani a papok ellen. Ki merné elvállalni a súlyos felelősséget az ilyen merényletért? Hisz ha új választásokat akartak volna, és ha különösen a királyt lehetett volna valaha rábírní erre, már rég megtették volna az iránt a lépéseket. Ismételjük tehát hogy ez az eshetőség teljesen ki van zárva. A mai képviselőházzal pedig más kormány mint a létező, addig nem képzelhető alkotmányos összműködésben, míg az egyházpolitikai javaslatok törvényerőre nem emelkednek.

Mindig hatalmi kérdéstről beszélnek, és *Apponyi* Albert gróf nem restelte, hogy evvel ma újra előhozakodjék a házban. Pedig minő tévuton vannak? Szilágyi oly nagy államférfiu és annyira szíven hordja az igaz ügyet, hogy ő szívesen lemondana akár ma másnak kedvéért, hogyha az illető biztosítást nyújthat az iránt, hogy a javaslatokat keresztül viszi. Ő neki csakugyan az ügy a fődolog és nem a miniszterség. Hogy azután akadna-e széles Magyarországon még egy egyén, a ki csak megközelítőleg is ilyen tudással és ilyen ernyedetlen munkálkodással helyt tudna állani a javaslatért, az más kérdés, azaz nem is kérdés, mert nincsen egy században sem két olyan egyén, még nagyobb országban sem, a ki a megtisztult elveknek nehéz diadalát úgy tudná elősegíteni és biztosítani, mint éppen *Szilágyi* Dezső nagy egyénisége.

veleit, hogy aztán eldobják megint, hervadtan, beszenyerve.

Legyen e nők osztályrésze bár vagyis, dicsőség, taps, siker, mégis eljár termeikbe a kétségbeesés árnya; szívükben megmarad a fájó érzés a fény és gazdagság közepett is s vigasztalanná, kétségbeesetté teszi életüket a magabaszállás perceiben.

A boldogságot áldozták fel esztelenül legdrágább kincsüket s mégsem lehettek boldogok.

De hát ki hisz ma a boldogságban? Kegyed bizonyára s lehetnek még sokan, de hány ezer mondott le e hazug ábrándról!

Hányan váltották be boldogságuk ércalapját az olcsó gyönyörök rózsalevelelért.

Ajkain akaratlanul tör elő a sóhaj.

Ifjú lelke még ártatlan illúziók poézisán ring; a boldogságot romantikus tisztaságában képzei szerelmének rejtett, békés otthonában, távol a nagyvilágtól, hova nem hat a reális élet zúgó hangzavara.

Itt ülünk ketten újra.

Szívem elfogja a régi boldog érzés, de nem féltém többé s nem mondom már, hogy ne keresse az élet harcát: hiszen úgy jött meg, hogy oda többé vissza ne térjen.

BITE PÁL.

BELFÖLD.

A főrendek ellen.

A főrendiház reformálása tárgyában figyelemreméltó feliratot intézett tegnap a képviselőházhoz Hajdúvármegye közönsége. Előadván, hogy az ósdi rendi szervezet az oka annak, hogy a főrendiház jelen alakjában a korszerű haladásnak akadályos a nemzeti érdekek megvalósításának gátolója, azzal a kéréssel járul a felirat a házhoz, hogy „a főrendiháznak egész alapjában korszerűlés gyökeres reformálása iránt sürgősen intézkedni s ennek keretében a törvényhozói minőségükben is vallásfelekezeti és önző érdekeket szolgáló egyházi méltóságok nagy befolyását korlátozni, valamint azok részvétét, kiket Magyarország ügyei köztvetlenül nem érdekelnek s magyar törvényhozói minőségükben hazafini érzületek és nemzeti tekintetek nem vezérelnek, megakadályozni méltóztatassék“.

Jósika br. szavazata.

B. Jósika Samu, belügyi államtitkár, mint a „Pester Lloyd“ jelenti, a főrendiházban a polgári házasság mellett fog szavazni és ki fogja egyúttal jelenteni, hogy első ízben azért tartózkodott a szavazástól, mivel akkor még az erdélyi katolikus státuszgyűlés elnöke volt, a mely testület a polgári házasság ellen foglalt állást. Mivel azonban időközben lemondott az elnökségről, már most meggyőződésének megfelelően, megszavazhatja a javaslatot.

Szavazás után.

— Egy kis statisztika. —

Wekerle Sándor miniszterelnök indítványára, ugyanis a polgári házasságról szóló törvényjavaslatnak a főrendiházhoz leendő újabb visszaküldése mellett „igen“-nel szavaztak ismerős képviselőink közül a következők:

Müller Lajos, *Solyossy* László, *Barabás* Béla, *Atzél* Péter, *Beles* János, *Bogdán* Virgil, *Boros* Beni.

„Nem“-mel, vagyis ellene szavaztak *Purgly* János, *Vásárhelyi* László, *Wenckheim* Frigyes, *Wittmann* János, *Zselénsky* Róbert gróf. A mint tudjuk, a „nem“-mel szavazók ismét óriási kisebbségben maradtak.

Olyan képviselő, ki az első szavazáskor, április 13-án megszavazta a javaslatot, most pedig ellene szavazott volna, nem volt egyszemély.

A ki az első szavazáskor nem-mel szavazott, most pedig elfogadta a javaslatot, egy volt: *Olay* Lajos függetlenségi és 48-as képviselő.

A szavazás számaránya pártok szerint és a multkori szavazással szembeállítva, a következő volt: (Az I. az április 13-ki, a II. a május 21 szavazás eredménye):

	Igen:		Nem:		Távol volt:	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Szabadelvi:	196	194	1	1	10	13
Nemzeti párti:	11	6	51	53	4	3
Függetlenségi:	70	63	23	21	7	17
Pártonkívüli:	4	9	31	29	4	3
Összesen:	281	272	106	104	25	35

Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi utjáról a félhivatos „Budapester Correspondenz“ a következőket írja:

Minthogy a király a napokban nem fog Bécsben időzni, a miniszterelnök valószínűleg csütörtökönél vagy péntekenél előbb nem megy Bécsbe.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, május 22.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: *Bánffy* Dezső br., majd *Perczel* Dezső.

Jegyzők: *Perczel* Dezső, *Molnár*, *Esterházy*.

A kormány részéről jelen vannak: *We-*

fényes egéből, hogy elárassza szívünket bájjával; ugyanaz a báj ez, mely megéri, áhitatra hangolja lelkünket, ha kisétalunk csendes május este az erdő magányába, hogy virágot szedjünk kedveseinknek.

De ki gondol a hétköznapi élet küzködése között az élet költészetére!

Midőn a nő oda lép küzdeni a férfi oldalához, eltűkölve gyengeségét, várhatja-e hogy féltő gonddal vegyék majd őt körül, óva a durva érintéstől, mint ő védi azt a halvány gyengéd virágot, — melyet oda tűzött a szívére.

Ha el is várja, hamar kifogja józanitani a valóság a maga durvaságával.

Realis törekvéseiben e durvaságával teremtette meg korunk a maga „fin de siècle“ asszonyát, mely méltó hozzá, mely megtanult alkudni az eshetőségekkel s nem ejt többé könnyet a társadalmak erkölcsi veszteségein.

Nincs nemesebb ideája, vagy ha van, elrejtí azt titkos emlékének lapjai között.

Elfogadja a szeretkezést szerelem nélkül s odadobja hiu sikereiért boldogságát, ragyogó álmait.

Szánja e nőket, ne ítéljen felettük!

Olyan az ő életük, mint a szegény rózsás, melyet letört, odadobott az erőszak az utporába s az arrajárók fölszedik ilatos le-

kerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi, Szilágyi és Tisza.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Belitska Béni előadó betérjeszti a közigazgatási bizottság jelentését Kolozsvár és Kolos-Monostor egyesítéséről.

Neményi Ambrus előadó betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az államvasuti beruházásokról.

Annak idején napirendre tűzik.

Az állami anyakönyvek.

Jellinek Artúr előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja. A napirenden levő egyházpolitika egyik szerve része ez a reform a rendeltetéséhez képest minden intézkedésében mélyreható, felől minden erre vonatkozó kérdést és megoldja radikálisan a kérdést. Azok az aggodalmak, amelyeket a javaslat alkalmából felhoztak, indokolatlanok, mert úgy végrehajtási, mint pénzügyi szempontból a reform biztosítva van. (Helyeslés jobbfelől.) A ki az állam érdekeit szíven viseli, mert ez a javaslat az állam érdekeinek megóvását tartja szem előtt, annak ajánlja a javaslat elfogadását. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Kovács Albert addig nem szavazhatja meg a javaslatot, amíg az állami organismus nem olyan, hogy ezt a javaslatot erre az organismusra rá alkalmazhassuk. Tessék előbb a szervezetet rendezni; ennek a rendezésnek keretében aztán érvényesíteni lehet ezt a javaslatot is. Emellett számottevő aggodalma a javaslattal összefüggő pénzügyi szempont, a melyet a kormány előadásában és terveiben rózsásnak mond. Mindezek olyan nyomos argumentumok, hogy kénytelen kijelenteni: a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés bal-felől.)

Szacsay Sándor nem látja a helyzetet megváltozottának azóta, hogy ebben a kérdésben legutóbb nyilatkozott. A bizottságban kifejtett aggodalmait sem oszlatták el és ez újabb ok arra, hogy a javaslatot nem szavazza meg. Ez aggodalmához csatlakoznak a pénzügyi bizonytalanság is, mely a javaslattal szemben fennáll. Ott van továbbá a szélsőségi tekintet. Most kineveznének egy csomó anyakönyvvezetőt, akiket aztán később a közigazgatás reformjába nem tudunk behelyezni és akkor kárpótolni kell őket, szóval újabb terhek fognak jelentkezni. Természetes tehát, ha ellene szavaz a javaslatnak. (Helyeslés bal-felől.)

Szapáry Gyula gr. a helyzet súlypontját abban látja, hogy vajjon a főrendek elfogadják-e a polgári házasságot. Addig tehát, amíg az a kérdés megoldva nincs, evvel a kérdéssel valami kecsegtetően nem igen lehet foglalkozni. Egyébként pedig kijelenti, hogy az állami anyakönyveket regtől kezdve pártolja és pártolja most. Mindamelllett ezt a javaslatot nem fogadja el ebben az alakban, mert nem lát garanciákat a végrehajtás lehetőségére. Habár nem a közigazgatási reform keresztül viteléig tartja szükségesnek az elodázást, de szükségesnek tartja a közegei ügy rendezéséig, a meddig lehetetlen is ezt a kérdést megoldani. Ami a költségeket illeti, a kormány előterjesztései szintén nem nyugtatják meg a biztosra veszi, hogy a költség sokkal több lesz, mint a hogy kilátásba van helyezve. Miután a belügyminiszter kijelentette, hogy ő ragaszkodik az általa kifejtett végrehajtási módokhoz és mert nincs kilátás arra, hogy a részleteknél a módosításokat érvényesítse, a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés bal-felől.)

Hieronimi Károly belügyminiszter az elhangzott argumentumokról konstatálja, hogy azok elvben nem ellenkeznek a reformmal és csak a jelen alakban utasítják azt vissza. Így tehát elvi harcra nem kell vinni. Mindamelllett nem tekinthet el attól, hogy az állami anyakönyv vezetését, annak szükséges voltát legalább érintőleg ne indokolja. Az egyházi anyakönyvvezetésben nincs egyöntetű eljárás és csak épen két püspökségben bocsátották ki erre eljárási rendeletet. Ez tehát már egymagában is indokolja az egységes, egyöntetű és megbízható állami anyakönyveket. De ott az angol példa, ahol állami és egyházi anyakönyveket párhuzamra vezetnek. A párhuzam a két anyakönyvvezetés között is kézzel foghatólag dokumentálja, hogy a kettő közül az állami az, mely nem csak az állami szempontoknak összehasonlíthatatlanul megfelelőbb, de minden más

szempontot is, ez sokkal jobban kielégíti, mint az egyházi anyakönyv. (Helyeslés jobbfelől.) Ami már most a javaslat végrehajtását illeti úgy szervezeti, mint pénzügyi szempontból, az erre vonatkozó ellenvetések aligha megállják a kritikát. (Helyeslés.) A kormány pozíciója a szervezeti komoly aggodalmat eloszlatja, ép így a pénzügyi is. Az utóbbira nézve a kormány a legterjedelmesebb kimutatást terjesztette a ház elé, a kerületek költségeinek kellő és kétséget nem tűrő kimutatásával. (Elénk helyeslés jobbfelől.) Ő a költségeket 800,000 frtra teszi és ismételt számítás után amellel marad. Lehet, hogy valami pluszt hoz a gyakorlati élet, de emberi számítás szerint költségvetése megáll. Kéri a javaslat elfogadását. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Polónyi Géza a javaslatot nem fogadja el, nem különösen azon oknál fogva, amelyeket Szacsay fölhozott. De van egy másik oka is. Tudunkközségeket, melyek felerészben Magyarországhoz, felerészben pedig Horvátországhoz tartoznak. Hogy lesz már most ezekben a községekben az anyakönyvvezetés? Egyik helyt állami, másik helyt pedig egyházi? Felvilágosítást kér.

Hieronimi Károly belügyminiszter kijelenti, hogy az ilyen községekben a magyar alattvalókra az állami, a horvátokra pedig az egyházi anyakönyvek lesznek érvényesek. A fölhozott állampolgársági kérdés nem tartozik az anyakönyvekhez. (Helyeslés jobbfelől.)

Issekutz Győző szintén nem fogadja el a javaslatot.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Még **Vajay** beszélt szintén a javaslat ellen. s képtelen dikciója után be lehetett volna zárni a vitát, az ellenzék közül azonban, látva, hogy csufosan kevesen vannak jelen s hogy a szavazást a mai napról elodázzák, még négyen feliratkoztak s egyikök, **Batthyányi** beszélt is. A vita folytatását és a szavazást azonban holnapra halasztották.

KÜLFÖLD.

Az újabb államcsiny.

— Távirati tudósításunk kiegészítésére. —

Belgrad, május 21.

A szerb államcsiny nyugodtan és zajtalanul történt meg. A radikálisok haraggal bár, de ellentállás nélkül adják meg magukat az új állapotoknak. A radikálisok valamennyien kilépnek az általuk eddig betöltött állami hivatalokból. Egyrésztük fizetéseiknek megfelelő nyugdíjat kap, azokat pedig, kik még nincsenek tíz év óta szolgálatban, egészen nyugdíj nélkül bocsátották el.

Az 1869-iki alkotmány visszaállítása által Szerbia állami fejlődése huszonöt évvel visszavetve van. Gyökeres átalakításnak lesz különösen a szkupstina alávetve. Tanárok, hivatalnokok, orvosok, ügyvédek többé egyáltalán nem választathatók és intelligencia a szkupstinában jövőre csak a király által kinevezett tagok által találhat képviselőre. Az 1869-iki alkotmánnyal kapcsolatban életbelép a régi sejtő- és egyesületi törvény is. E régi törvények szerint hírlapot egyáltalán csak a rendőrség engedélyével lehet kiadni; az eddigi sajtószabadság szigorúan korlátoztatni fog, gyűlekezéseket tartani pedig csak azon feltétellel lehet, ha ahhoz a rendőrség előzetesen beleegyezését adja. A radikális párt szervezetét ezek az új állapotok teljesen megbénítják.

A királyi proklamációját az összes belgrádi kaszárnyákban felolvasták, mire a katonaság a király iránti hűsége újra felelküdt.

A királyság belsejéből számos üdvözlő távirat érkezik a királyhoz, kinek köszönetet mondanak „honmentő” tetteért. A radikálisok várakozó állást foglalnak el.

Nagyon figyelemre méltó az 1869-iki alkotmány 10-ik pontja, mely így szól:

Ha **Milán** férfitudói kihalnak, a trónutódlás joga **Milos** leányának férfitudóira száll. Ha egyáltalán nincs férfitudó, a szerb nép, mint örökös fejedelemség azt a szerbet választja, kiben legjobban megbízik, de soha sem lehet Szerbia fejedelme a **Karagyorgyevics** család sarja,

mert e családon a nemzet átka nyugszik örök időkre.

A „Neues Wiener Tagblatt” külön tudósítója még a következőket jelenti a szerb dinasztiaellenes összeesküvésről: Az összeesküvők terve az volt, hogy **Karagyorgyevics** herceget titkon behozzák az országba, hol előbb valahol a vidéken akarták elbujtani. Az összeesküvők másik terve, **Sándor király** meggyilkolása volt. **Cebina** cs jegyzőkönyvében az egyik lapon a következő feljegyzés volt olvasható:

— Beszélni a haidukkal, ki a tettet végrehajtandó lesz.

Karagyorgyevics herceg azonban határozottan ellenezte **Sándor** meggyilkolását és egyáltalán minden vérontást kerülni óhajtott. Ennek következtében felmerült a második terv, hogy ugyanis **Milán** és **Sándor király** csónakon **Zimonyba** vigyék és az alatt **Karagyorgyevics Pétert** kikiáltásák **Belgradban** királylyá.

A kormány nem avatkozik a törvényszéki vizsgálatba.

Egyik radikális vezérférfiu határozottan tagadja, hogy a párt erőszakoskodásra gondolna, **Jeligéje**:

— **Várhatunk!**

A radikálisok remélik, hogy Szerbia pénzügyei miatt ismét hozzájuk kell majd fordulni; azt hiszik, hogy az 1869-iki alkotmány mellett is többségre jutnak a szkupstinában. Tagadják, hogy részük volna az összeesküvésekben és **Csebina** csot agent-provocateurnak mondják. A radikális vezérek értekezletet fognak tartani, melyben megbeszélnek a követendő eljárást.

IDŐJARÁS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 757.0 milliméter, délután 2 órákor 757.2 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órákor C° + 18.1, délután 2 órákor C° + 23.4. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órákor D. 5. délután 2 órákor D. 6. **Felhőzet:** reggel többnyire borult, délután többnyire borult, csepeg. **Csapadék az azóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— **Május 23.** —

Helyenként csapadék. — Zivatarok.

HIREK.

Május 23. Szerda. Róm. kath. naptár: **Dezsd.** — Protestáns naptár: **Dezsd.** — Görög-keleti naptár (május 11.): **Mócz.** — A nap két 4 óra 3 perczkor, nyugszik 7 óra 19 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. **Beírásig:** Polgári iskola, földész.

Június 2. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola majálisa a családi erdőben.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
<i>Budapest felé indul:</i>		<i>Budapest felé érkezik:</i>	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
<i>Erdély felé:</i>		<i>Erdély felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinről reggel	7.—
Soborsin d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
<i>Temesvár felé:</i>		<i>Temesvár felé:</i>	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
<i>Szeged felé:</i>		<i>Szeged felé:</i>	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
<i>Gurahoncz felé:</i>		<i>Gurahoncz felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

— **A hivatalos lapból.** A király **Much** Károly központi bélyegraktári gondnoknak saját kérelmére lett nyugalmaztatása alkalmából ötven évet meghaladó hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Simonyi Lajos beteg.** Közéletünk egy jeles férfa, br. **Simonyi Lajos**, egykori magyar kereskedelmi miniszter, súlyosan beteg. **Vadászi** birtokán lett hirtelen rosszul tegnapi reggel félhétkor. Az orvosok nem igen remélik felgyógyulását, mert betegségét agg kora súlyosítja.

— **Solymossy László**, Aradmegye világi kerületének országgyűlési képviselője, mint már jeleztük, legközelebb megkapja a bárói méltóságot. Erre vonatkozólag a „Pesti Hírlap” hétfői számában most a következő érdekes sorokat olvassuk: „**Wekerle**, a M—t kombinációja szerint, 12—15 új főrendet szeretne kinevezetni; hármat élethossziglan, a többi bárósítás útján örökösön. Az utóbbiak közt lennének **Solymossy László** képviselő, kinek három fia van, a kik szintén fizetik a 3000 frt cenzust és így a család négy szavazatot képviselne. **Harkányi Frigyes** két fiával jutna a főrendházba. **Dániel Ernő** is a báró-jelöltek közt van. **Nagy Sándor** vas megyei földbirtokost is emlegetik a báróságra kiszemelték soraiban. Nagy, állítólag, még gazdagabb, mint **Solymossy**, a kinek vagyonát pedig 8—10 millióra becsülik. Érdekes, hogy **Solymossy** régebben néhány ezer forinttal kezdte a gazdálkodást és maga erejéből szerezte óriási vagyonát.”

— **Birói kinevezés.** Mint a hivatalos lap tegnapi számában olvassuk, **Ő Felsége** a király **Cziple Sándor** borosjenői járás-bírósági albirót a zilahi kir. törvényszékhez biróvá nevezte ki.

— **Az országos iparfelügyelő Aradon.** **Binder Lajos** országos iparfelügyelő **Greén Nándor** iparhatósági biztos kíséretében megsejtelte az összes aradi szeszfáradat, amelyekben semmi kifogásolni valót sem talált. Az iparfelügyelő ma reggel utazik el Budapestre.

— **Elnapolt jegyzői gyűlés.** A f. évi május hó 26-ára M.—Radnára hirdetett jegyzői gyűlés — mint bennünket értesítenek — az ugyanezen napon megtartatni szándékolt zeneestélyivel együtt elnapoltatott és pedig valószínűleg június hó 23-ára.

— **Leküldött alapszabályok.** A belügyminister a család-szerzésről szóló módosított városi szabályrendeletet tegnap pótlás végett leküldte Aradváros tanácsához.

— **Előléptetés** ezimben megírtuk, hogy **Csegledy Mihály** aradi adóhivatali ellenőrt a pénzügyminiszter első osztályu ellenőrré nevezte ki. Mint pótlólag értesülünk az előléptetés ma még nem bevezetett tény ugyan, de már a közel jövőben azzá válik.

— **Kéjvonat Menyházára.** F. évi május hó 27-én, azaz vasárnap, az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága Aradról a menyházai fürdőbe és vissza a kéjvonatot rendez. E kéjvonatra a menetárat több mint 60%-kal leszállította az igazgatóság azon célból, hogy Aradváros közönségének alkalmat nyújtson vármegyénk e kies fekvésű fürdőjét minél nagyobb számban felkeresni. A kéjvonatra a következő tudnivalókat teszi közzé az igazgatóság:

Menet: Indul Aradról reggel 5 óra 30 pkor, Uj-Szt.-Annáról 6 óra 09 pkor, Pankotáról 6 óra 46 pkor, Borosjenőből 7 óra 26 pkor, Borossebesből 8 óra 20 pkor, Erkezik Menyházára d. e. 9 óra 37 pkor. Jövet: Indul Menyházáról este 6 óra 06 pkor, érkezik Borossebesre 7 óra 16 pkor, Borosjenőbe 8 óra 13 pkor, Pankotára 8 óra 52 pkor, Uj-Szt.-Annára 9 óra 30 pkor, Aradra 10 óra 09 pkor. A kéjvonatra váltott menettérti-jegyek vissza a utazás céljából még a május hó 28-iki rendes személyvonatokhoz is érvényesül birnak. Vissza utazáskor a menetjegyek Menyházán a pénztárnál lebélyegeztetendők; ennek elmulasztása esetén a menetjegy érvényét veszti. I. osztályu utasok számára kényelmes **termeskocsik** fognak a meny-

házi vonalra ezen rendelkezésre állani. Menettérti jegyek ára: Aradról, Zimánd-Ujfaluról, Uj-Szt.-Annáról oda és vissza I. osztály 3 frt II. osztály 2 frt, III. osztály 1 frt 50 kr. Világosról, Muszka-Magya-ádról, Pankotáról oda és vissza I. osztály 2 frt 40 kr, II. osztály 1 60 kr, III. osztályban 1 frt 20 kr, Ternova-Kurtakérről, Apatelekről, Borosjenőből, Bokszeg-Beélről, Repszegről oda és vissza I. osztály 2 frt, II. osztály 1 frt 40 kr, III. osztály 1 frt. Mintán a Borossebes-Menyházai vonalon csak bizonyos számú utas szállítható, a menetjegyek már előre és pedig május hó 26-án azaz szombaton déli 12 óráig az állomásfőnökökkel (Aradon az állomási képviselősnél a pályaudvaron) megváltandók, mintán később jelentkezőknek jegy csak akkor fog kiszolgáltatni, ha hely még áll rendelkezésre.

— **Ösztöndíj tanulmányi utra.** A kereskedelmiügyi miniszter **Simonyi Aladár** aradi waggongyári mérnöknek, a helybeli fa- és fémipari szakiskola tanárának, külföldi ipari és kereskedelmi szakiskolák tanulmányozására 300 frt ösztöndíjat utalványozott.

— **Jegyzőválasztás Siklón.** A megüresedett siklói jegyzői állást folyó év június 6-án fogják választás útján betölteni. A választás **Jánk János** eleki főszolgabíró elnöksége alatt fog végbemenni.

— **Súlyos baleset.** **Gyukits Miklós** cs. és kir. számvevő kapitány szombaton este 8 órakor az aradi ipar és népbank épületében levő lakására ment. Az udvaron áthaladva egy pinozenyíláson a mosókonyhában a nyílás alatt levő vízzel telt kádba zuhant. A kapitány esés közben súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Kiutalt honvédségi lőtér-bérek.** A honvédelmi miniszter az aradi lőtér fenntartási költsége és bérösszegéből a honvédségre eső 2236 frt 05 krt, a csabai lőtérért pedig 232 frt 87 krt utalványozott ki az aradi adóhivatalnál.

— **Selyemgubóbevitás Aradon.** A földművelésügyi miniszter Arad városánál a f. évben beváltandó selyemgubókra 36,000 frtot utalványozott ki.

— **Házassági politika Földeákon.** Rendkívüli közgyűlést tartott e hó 14-én Földeák község előjárósága, hol egyhangulag hálás köszönetet szavazott meg a főrendház mindazon tagjainak, kik a polgári házasság ellen szavaztak a egyidejűleg köszönet felirat felterjesztését határozta el és pedig két példányban, egyik példányt **Vaszaray Kolos** hercegprímásnak azon kérelemmel, hogy azt a püspöki karral, másik példányt pedig gróf **Zichy Nándor** világi elnöknek, hogy azt a főrendházzal közölni méltóztassék. — Így szól tudósítónk, melyre nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy a községi törvény taxatív sorolja fel azon ügyeket, melyeknek tárgyalásával foglalkozni a képviselőlet nemcsak jogosítva, hanem kötelezve is van. A politika azonban nincs a törvényben felsorolva és ezt a jogot a törvény csak a megyének biztosítja. Hol a főszolgabíró?

— **Katonazene a ligetben.** Az aradi városligetben ma délután 4 órától 7-ig kedvező idő esetén hangversenyt rendez a csász. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara.

— **Jegyzői vizsga.** **Demkó Géza** volt aradmegyei díjnok Torontál megyében e hó 17-én és 18-án sikerrel letette a községi jegyzői vizsgát.

— **A dobosok öröme.** A gyalogezredek dobosai az eddiginél kisebb dobot kapnak. Most küldik szét az összes gyalogezredeknek az új dobok mintáját, a melyek szerint a régieket át kell alakítani. Az új dob kisebb és jóval könnyebb, mint a régi és g-re, tehát magasabbra van hangolva. Az új dob által beképezte 1632, háboruban kétszer ennyi emberrel segítenek, mert a nagy felszerelésen kívül bizony keserves volt a sze gény dobosoknak a súlyos, nagy dob czipelése.

— **A világi orsz. vásár** — mint velünk tudatják — június hó 2-ik és 3-ik napján fogják megtartani.

— **Üngyikossági kísérlet.** **Vidák Szilárd** 40 éves aradi vasuti díjnokot 6 évi szolgálat után tegnapielőtt állásáról elbocsájtották s hat-

tagból álló családjával nagy nyomor előtt állott. Ezért tegnapielőtt este 10—11 óra között **Wesselényi utca** 20-ik számú lakásán gyufaoldatot ivott. A szerencsétlen embernek **Tisch Mór** dr. városi kerületi orvos gyors segélyt nyújtott. **Vidák** tul van a veszelényen.

— **A halas ember.** Egy magyar paraszt tegnap Aradra jött s **Hartmann** korosmájában egy kupicza palinkát ivott. Azután lefeküdt a kapu alatt. Csakhamar melléült **Simándán Tanaszie** s minthogy pénzt sejtett a magyarnál oly sűrűn hozatta a tele kupiczkát, hogy az öreg magyar csakhamar elázott. Ebben az alkalmas pillanatban szelelt el az oláh. Távozását a korosmáros vette észre s figyelmeztette az öregre, aki rémülten tapasztalta, hogy az oláhhall együtt 5 frtyi pénz is eltűnt. Le is mondott már róla, mikor a korosmáros egy halas emberben reáismert **Simándánra**. Csakugyan ő volt. Az oláh a magyar borjára akasztottan czipelte a magyar pénzén vett száraz halat s fogai közt ragta az öreg makrapipájának a csutoráját. Bekiéérték a kapitány elé, ahol a pénz jó része előkerült, a másik részét pedig a halkereskedő adta vissza a lopott pénzen vásárolt szárazhalak ellenében. **Simándán** lecsukták.

— **Az olasz trónörökös házassága.** Az összes római lapok komolyan foglalkoznak azzal a hírrel, hogy az olasz trónörökös legközelebb eljegyezi a Habsburg-ház egy fiatal hölgytagját. A királyi ház családi tradíciói és vallása kétségtelenné teszik, hogy a trónörökös csak az osztrák-magyar uralkodóházból házasodhatik. Az eljegyzést még azért nem nyilvánítják ki hivatalosan, mert a válságos parlament helyzet erre jelenleg nem kedvező. Az irredentista párt két vezére a házasság ügyében interpellálni fog a parlamentben.

— **Üngyikossági gyógyszerész.** Pozsony egyik legismertebb fürdőjében, agyonlőtte magát **Róth Pál** rajkai gyógyszerész. Délben jött a fürdőbe s midőn már egy óránál tovább volt a kabinban a fürdőszoba felnyitotta az ajtót s ekkor látta, hogy a vendég átlőtt kalántékkal ült a kádban. Az asztalon lezár hevert a következő tartalommal: „Kérem temessen el egyszerűen evang. szertartással. Testemet ne boncolják föl és kérem értesítsék rokonaimat. **Róth Pál** gyógyszerész **Rajkán** (Moson-megyében.) Az üngyikossági özvegye azonnal eljött Pozsonyba s elmondta, hogy férje folytonos fejfájásban szenvedett.

— **Ejjel a mezőn.** Véres éjszakai jelenetről értesítik lapunkat **Nagy-Senlak** temesmegyei községből. A közeli **Gattaja** község két lakosa, **Milos Jován** és **Lázár Trifun** régóta magukra vonták volt a hatóság gyanúját. Ők állítólag megtizedelik a környékbeli nyájukat olyformán, hogy leolálnak egynehány birkát s úgy viszik be a városba a húst eladni. Tegnap éjjel megint élesre fent késsel mentek szákmány után nézni és **Nagy-Senlak** alatt rábukantak a **Milos** Petru nyájára. Az öreg Petru egy földhányás tetején aludt, de az ijedező állatok beégetése felébresztette és meglátta a két zsiványt s üldözőbe vette. Utol is érte névrokonát **Milos Jovánt** s kettőjük közt dühös dulakodás támadt. Lázár segítségére jött czinkostársának s előlárva kesét, azzal ugyanokon szurta **Milos Petrut**, hogy a mentő halva rogyott össze. A véres holttestet másnap reggel találták meg a mezőn, de a csendőrség még aznap kikutatta a tetteseket és átadta a bíróságnak.

— **Egy személyszállító gőzös balesete.** A Duna-gőzhajótársaság „**Leda**” nevű személyszállító gőzöst tegnap délután, a mikor a bécsi Weiszgärber-állomásról Pozsony felé kiindult, meglehetősen komoly természetű baleset érte. 05 óra tájt volt, a mikor a gőzös elindult a kikötőhídtól, de alig ért a csatorna közepére, csavarkereke megtagadta a szolgálatot, s a hajó kezdett veszedelmesen féloldalt dűlni. Az utasokon, a kik már az elsüllyedés rémét látták maguk előtt, roppant félelem vett erőt, úgy, hogy segítségért kiáltva, mind a hajó ellenkező oldalára menekültek. Az oldalt fekvő hajónak, a melyet az ár a balpart felé sodort, a „**Greifenstein**” segélygőzös sietett segítségére, és az utasokat felvéve, a megsérült hajót visszavontatta a kikötőbe.

— **Akiknek nem kell expresszlevél.** Igen sokszor megtörtént, hogy a posta- és táviróhivatalok székhelyén, a kézbesítő kerület valame-

lyik községében lakó fél részére érkezett és a posta- és táviróhivatal által fogadott külön emberrel kézbesített postai expressz küldemény átvételét és az érte járó díj fizetését megtagadta. A külön levélhordó díja ennek következtében a kinstár terhére esett. A kereskedelmi miniszter most, hogy a kinstárnak ebből származó megterhelésének elejét vegye, rendelkezésben arra kötelezte a posta- és táviróhivatalokat, hogy ha valaki a külön levélhordó díjának fizetését csak egyszer is megtagadja, a részére netán újabb érkező expressz ne kézbesíthessék ilyen külön emberrel, illetőleg a küldemény megérkezésétől czimzettet külön ne értesítsék, hanem kezeljék a küldeményt éppen oly módon, mint ahogy azt a hasonló fajtaú közönséges küldeményre a postai szabályok elrendelik.

— **Regényes szöktetés.** Grácban az előkelő, különösen a sportköröket most élénken foglalkoztatja egy regényes leányszöktetés, amelynek egy előkelő gráci család egyetlen leánya és egy fiatal osztrák főúr a hőse. A fiatal szép leány, aki különben igen kiünően lovagolt, szenvedélyesen beleszeretett egy fiatal osztrák főúrhoz. A leány szülei ellenezték a viszonyt, mert a leányt egy öreg, de dúsgazdag földbirtokoshoz akarták nőül adni. A fiatalok szerelmét a szülők akarata nem tudta megtörni. Az osztrák főúr, a szerdáról csütörtökre virradó éjjelen megszöktette kedvesét. Éjtélkor, amikor a kastélyban már mindenki nyugvóra tért, az udvarló átmászott a kőfalon. Kedvese kőtelhágcsón mászott le a második emeleten lévő lakosztályából, s a kerítésen átmászva, felpattant az indulásra készen álló két lóra s Magyarország felé nyargaltak. Hajnalban egy határmenti városba értek, ahonnan telegrafáltak a szülőknek s áldást kértek frigyükre. A szülőknek eleintén nem tetszett a dolog, de később belenyugodtak a változhatatlanba. A távirati válasz nem késett, a szülők áldásukat küldték s most már ők is utban vannak a kis magyarországi város felé, amely nemsokára tanuja lesz egy szerelmes pár fényes esküvőjének.

— **Elfogott nihilisták.** Azt a hirt, hogy a pétervári rendőrség az orosz husvét táján több nihilistát letartóztatott, mert az Izsákegyházba bombát akartak vetni, újabb táviratok megerősítik. Újabb a börtönbe került egy tábornok két árva is, egy fiatal hölgy és bátyja is, a kiknél sok kompromittáló iratot találtak. A foglyok vallomásaiból kitűnik, hogy a nihilista-szövetkezet összeköttetésben állott a wiborgi forradalmárokkal, a kik rövid időre, ez előtt egy áruló gimnázistát Pjussa vasuti állomás mellett meggyilkoltak.

— **Az északamerikai munkás-válság.** Az északamerikai munkások sztrájkja, mint egy new-yorki távirat jelenti, nagyon aggasztóvá kezd válni. Penszilvániában a helyzet nagyon komoly. Abban az esetben, ha a sztrájk még egy hétig tart, a gyárknak a közén hiánya miatt meg kell szüntetniük a munkát. Ez annyival félelmeesebb körülmény, mert ezáltal két millió munkás maradna kenyér nélkül, a minek a következményei beláthatlanok.

— **A szűr.** Stapan Vazul a kukoriczakupálásra Aradra jött. Egy tanyán kapott is munkát. A gazda megsajnálta az agrólezakadatot s adott neki éjjeli takarót egy vadonutj szűrt. Hajnalig takarózott vele csak a Vazul s akkor a szűrt folyósította a legközelebbi korcsmában. Stapan szűrtől elfogták és szűr nélkül Odvosra fogják szupponni.

— **Az égő spirituszban.** Kassáról írja levelezőnk: Szomorú szerencsétlenség történt tegnap délután a kassai pályaház áruraktára előtt. Dávitko István szállító több nagy hordó spirituszt akart éppen elszállítani, midőn az éppen induló szekérről az egyik nyolc száz literes hordó leesett s egy kiálló kövön léket kapva tartalma a földre ömlött. Ezt az alkalmat egy a közelben levő Kardos Márton nevű vasuti munkás arra használta fel, hogy a szerteömlő folyadékba égő gyújtót dobott. Az égő gyújtótól a szesz természetesen lángalobbant s a lángok a hordó betömésével foglalkozó Dávitko István szállítót és két munkását teljesen elborították. A lángok közt úgy Dávitko István mint a két munkás,

névszerint Papács Mihály és Kondás Lajos súlyos égési sebeket szenvedtek s életbenmaradásukhoz kevés a remény. A szerencsétlenség okozóját, Kardos Márton vasuti munkást elfogták.

— **Levélbélyegeket** küldtek a szegény tanulók számára: Fülöp Endréné 2136, Székely Anna 750, Pásztor Juleca 2000, Czeglédi Elemér 563, Geyer Jenő 133, Mirtl Gyula 200, Világ és Pichler 1400, Verzár Gyula 1156, Sperling Károly 1272, Schreiner József 200, Roth Dezső 500, Patágyi Jenő 1000, Szabert Ferencz 506, összesen 12,416 darab. Csik János, egyesületi gazda.

— **Pályázatok.** Számgyakornoki áll. a nyíregyházi pénzügyigazgatóság számvevő osztályánál 2 h. a. — Aljegyzői áll. a zombori törvényszéknél 2 h. a. — Járásbírói áll. a trencsényi járásbírósnál 2 h. a. — Aljegyzői áll. a kisvárdai járásbírósnál 2 h. a.

— **Apró hírek.** — Zala-Egerszegen Horváth József pékmester tegnap reggel agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen. — Lővőn (Sopronm.) Egy Gajer József nevű községi lakost egy tinó oly erővel öklelte fel, hogy a szerencsétlen ember szörnyet halt. — Floridsdorfbán egy raktárfelügyelő felesége Stuffer Mária, két hónapos kis gyermekével együtt a Dunába ugrott. Két dunai napszámos hosszas kiködés után kimentette a szerencsétlen anyát és gyermekét. A végzetes tett oka házi viszálykodás volt.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) **Meghívó.** Az „Aradvidéki Tanító-egylet” XXV. évi közgyűlését 1894. évi május hó 30 és 31-én Aradon tartja meg, e közgyűlésre a t. tagokat ezuttal tisztelettel meghívjuk. Aradon, 1894. május hó 20-án. Mádai Mátyás, elnök. Schrod t György, titkár. Sorrend: I. május 30-án (szerda) D. u. 5 órakor: Előértekezlet a polgári fiúiskola rajztermében. Teendők: a) A közgyűlés tárgysorozatának bemutatása; b) A pénztár és könyvtár megvizsgálására bizottságok kiküldése; c) a közgyűlésnek szánt s irásban beadott indítványok és javaslatok fölötti eszmecsere; azok besorozása a közgyűlés tárgysorozatába. II. május 31-én (csütörtök) D. e. 9 órakor: Evi közgyűlés a megyeház nagytermében. Tárgysor: 1. Jelentések; a) elnök b) pénztárnok, c) könyvtárnok, d) áll. vizsgálóbizottság évi jelentése, e) az előértekezletből kiküldött bizottságok jelentése. 2. Folytatolagos ügyek: a) „Családi olvasókör”, b) a „Munkaprogram”, c) a „Társház-bizottság”, d) a bíráló-bizottságok a beérkezett pályaművekről való jelentése. 3. A 25 éves jubileumot rendező bizottság kiküldése. 4. Az 1894-5 évi költségvetés megállapítása. 5. Az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. revisiója tárgyában kiküldött bizotts. jelentése. 6. Az egylet képviseltetése: a) a debreczeni orsz. tanszerkiállításán. b) az „Országos bizottság” augusztusi nagygyűlésén. c) a „Nemzetközi egészségügyi és demographiai” Budapesten tartandó kongresszusán. 7. Az előértekezlet által áttett indítványok és javaslatok tárgyalása. 8. Tisztújítás.

Tudnivalók. A közgyűlésen résztvenni akarókat kérjük jelentkezni a rendező bizottság elnökénél, Gregus István urnál, hogy részükre a részvételi-jegy megküldhető legyen. — E jegyek különben — névre kiállítva — ugy az előértekezleten, mint a közgyűlésen Wlaciil Károly pénztárnoknál is kivehetők. A napi- és fuvardíjak kiutalványozása érdekében a kir. tanfelügyelő és megyei alispán megkerestettek. A rendezőség tervbe vette, hogy 30-án este ismerkedési estélyt, 31-én délelőn pedig társasbédet rendez, ha elegendő tag jelentkezik. — Minden fevilágosítással szivesen szolgál és bővebbet a napilapokban tesz közre — a rend. bizottság.

Az iskolai hatóságok figyelmébe.

Arad vármegye kir. tanfelügyelőjétől 598—1894. szám alatt a következő átirat jött az „Aradvidéki Tanítóegylet” elnökségéhez:

„A tekintetes Egyesület igazgató-választmányának f. évi május hó 6-án tartott rendezéséből 388/89¹/₄ sz. a. kelt és hivatalomhoz intézett jelentésben foglaltak alapján hozzájárulok ahhoz, hogy az egyesületnek f. évi május hó 31-én tartandó közgyűlése napján mindazon állami és községi népoktatási tanintézeteknél, mely tanintézetek taní-

tója vagy tanítója az egyesületnek rendes tagjai: az illető iskolai helyi hatóság által tanítási szünet adassék. Aradon, stb. Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő.

MULATSÁGOK.

(=) **Nagy leányok majálisa.** Ujra megelevenült tegnap délután a városliget. A kavargó színes ruhák, mint örök mozgó kaleidoszkóp, mindig és mindig más képet tártak a kíváncsi néző közönség elé. A felsőleányiskola növendékei tartották majálisukat és hogy milyen jó mulattak, annak legjobb és leghitelesebb mérője a cigány lankadt keze, mely kifáradt a sok „ujra” és „hogya volt” kívánságnak eleget tenni. A jó kedélyben mulató leányok és gavallér tánczosok nyolcz óran tultánczoltak, mikor is a cigány lefujt a Rákóczyval.

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

Példák.

— **Irtá:** Bodnár Zsigmond, egyetemi magán tanár, IV—V. ízet.

A könyvpiacon van a könyveknek egy bizonyos faja, melyekről a journalisztika azt tartja, hogy „olent”, s ezért ezek elterjedését elő nem segíti, sőt, ha lehetséges megátolja. Ezen könyvek közé tartoznak Bodnár művei is melyekben nevezetes erkölcsi törvényét fejtegeti. Jelen könyvének ismertetése előtt talán helyén való lesz, ha erkölcsi törvényét röviden bemutatjuk.

A tudós professor nem régiben felolvasást tartott a Petőfi-társaság egy ülésén (mely társaságnak novellisztikus irodalmi működése révén tagja) s e felolvasást következőképen vezette be: Felfedeztem egy erkölcsi törvényt, egy oly törvényt, melynél jelentősebbet, s nagyobb szerűt eddig még aligha fedeztek fel. E felfedezésem a következő: Az emberiség — mióta története csak ismeretes — három egymást folyvást felváltó korszakon ment keresztül: az ideal, ideal-reál, s reál korszakon. Ezután kiemelte a felolvasó a lényeges szempontokat, mikben e 3 korszak egymástól különbözik. Ezen törvény segítségével a szerző kimagarázhatónak véli — s pedig legtöbbször elfogadható okoskodással — miértjé az azoknak a változásoknak, melyek koronként a kül- és belpolitika, a történelem és bölcsészet irányzataiban, s minden erkölcsi disciplinában előállanak. Nem a közvetlen, de a legtávolabbi a vég-okokat igyekszik kimagarázni. Nincs itt semmi metaphysika, semmi obscurantizmus, ha a világ mindjárt metaphysikának is mondja azt, amit első hallásra meg nem ért, hanem egyszerű, logikus magyarázat. Ki a törvény részleteit akarja megismerni, azt utaljuk Bodnár legújabb művének elolvasására.

Igen sok érdekes adatot fog találni e füzetben az olvasó, melyek a három korszak megvilágítására céloznak, de leggyakrabban jelen korunkkal foglalkozik a szerző, melyet szerfelett realis jellegűnek tart.

Korunknak realis jellegét legtöbbszörre élő és a közéletben jelentékeny szerepet vivő emberek cselekedeteiben mutatja be az olvasónak, s ezen körülmény — mi valóban hiba Bodnártól — oka annak, hogy könyvei „nem jó szagúak.”

A legridegebb igazságokat kimélet nélkül vagdossa bárki fejébe. Már pedig minekünk, egy nem épen idealis kor szülőtteinek, a merev igazság mindig rossz szagú, s kellemetlenül érinti finnyás orrunkat.

Ezt írja pl. „Az erkölcsi érzék tompulása” cím alatt: „Elég annyit tudnunk, hogy ez vagy az az ur képviselő, s bátran elmondhatjuk róla, hogy tompa az erkölcsi érzéke. Többé-kevésbé egy kis Bokross Elek, Linder György sok képviselő.” A mai irodalomról azt véli, hogy az üres tározakból, mystikus mesékből, lapos történetekből áll, minden magasatosabb eszme nélkül.

Bizonyára erős és boszontó kifejezések ezek, de tán még sincsenek oly messze az igazságtól, mint a Földtől a Syrius.

Bodnárnak erős a hite, hogy erkölcsi törvénye, melyet ő valóban meglepő olvasottsággal védelmez, nem sokára általános ismert és acceptált lesz. S most már valóban kezdi őt a tudóvilág is komolyan számba venni, s oly térfiak — különösen historikusok — hivi törvényének, kik a tudós világban első rangú helyet foglalnak el.

A nagy közönség figyelmébe különösen „Az erkölcsi érzék tompulása“, „A realizmus a irodalomban.“ „Ő felsége a pénz“ s „a Kosuth-gyász“ című fejezeteket ajánljuk, míg a dolog érdemével foglalkozni akaróknak a „Toquevilla“-címűt.

ASZÓDI ADOLF.

SPORT.

+ Kerékpározók figyelmébe. Az aradi tornaegyesület kerékpározó körének megbízásából felkérem mindazokat, kik a körbe lépni óhajtanak, hogy a mai napon este 9 órakor Póhli Károly kávéházában tartandó nagy értekezletre pontosan megjelenni sziveskedjenek. V a n g y e l Géza jegyző.

TÁVIRATOK.

Felméri Lajos †.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) Felméri Lajos egyetemi rektor és nevelésügyi kiváló író, vérmérgezésben meghalt.

A hangulat.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) A tegnapi tárgyalás után a liberálisok körében nemcsak a hangulat, de egyben a remények is hova-tovább mind kedvezők. Es tegnap óta a hangulat tetemesen javult. Minden oldalról olyan jeleket kapnak, melyek a helyzet lebonyolítását a liberális eszmékre vonatkozólag csak kedvezőbbeknek mutatják.

A polgári házasság többsége a tegnapi szavazásnál ismét módosult. Nem 166, mint azt tegnap az elnök konstata, hanem kettővel több, 168, mert Hieronymi Hoitsy Pál és Horváth Géza nem nem-mel, hanem igen-nel szavaztak, viszont pedig Tompa Antal, a katolikus legényegylet alelnöke nem-mel szavazott. Eszerint a többség kettővel több annál, amit az elnök tegnap enunciat.

Az elnöki székben ezt nem corrigáltak, hanem a ház naplójában ezt a hibát már corrigáltak.

A klerikális lapok ujongva hirdetik, hogy ő Felsője tegnap Eszterházy Miklós Móriczot és Zichy Nándort kihallgatáson fogadta. Pedig tudhatnák, hogy alkotmányos uralkodónál kihallgatást kap mindenki, aki kér.

A memorandum-pör.

Kolozsvár, május 22. (Saját tud. táv.) A törvényszék Coroján azon kérését, hogy idézzenek meg törvényszakértőket, köztük Szilágyi minisztert, nem adott helyet. Végül felolvasták a főügyész legelső feljelentését.

Vonat kisiklás.

Lipce, május 22. (Saj. tud. táv.) A Magdeburgból jövő gyorsvonat Sturmdorf és Nienberg közt kisiklott; a vonatvezető súlyosan megsebesült, tizenhat kocsis megrongálódott, a forgalom szünetel.

A szerb király proklamációja.

Belgrád, május 22. (Saj. tud. távirata.) Az ország belsejéből érkező hivatalos és magánhírek szerint a király proklamációját a lakosság sokkal nagyobb megnyugvással fogadta semmint hitték. A radikális parasztság körében bár nagy volt a meglepetés, mégis általános az a nézet, hogy az állapotok tarthatatlanok voltak. Sok községből érkezett loyális hódoló nyilatkozat a királyhoz.

Belgrád, május 22. (Saj. tud. táv.) A fővárosban teljes a nyugalom, a pol-

gárság előkészületeket tesz, hogy nagy-szerű tüntetésben adjon kifejezést a király iránti ragaszkodásának és szeretetének.

Meghíusult bombamerénylet.

Páris, május 22. (Saj. tud. táv.) Az Avenue-Niel egy házának első emeletén Garnier abbé lakása ajtaja előtt tegnap bombát találtak égő kanócczal. A kapus a kanócot idejekorán eloltotta, a vegyészek konstata, hogy a bomba klorátporral és vasdarabokkal volt megtöltve.

Anarchisták kivégzése.

Barcelona május 22. (Saj. tud. táv.) Hat anarchistát kivégeztek. Kettő meggyónt, négynek azonban utolsó kiáltása volt: „Eljen az anarchia!“

Orosz lapok a szerb összeesküvésről.

Pétervár, május 22. (Saj. tud. táv.) A mai lapok többnyire csak táviratban emlékeznek meg a belgrádi eseményekről, az összeesküvés hírére illetőleg azonban kétségbe vonják, hogy Karagyorgyevits hercegnek ily mozgalomban része lett volna.

KÖZGAZDASÁG.

Vetések állása.

Az aratástól még csak pár (4-5) hét választ el bennünket s mégis van oka a gazdáknak aggodni az ideai termés-eredmény felett. A vetések ugyan most túlyomólag jól állnak, sőt néhol igen szépek, mindazonáltal a változó, többnyire zivataros, záporos időjárás, ha még hosszabb ideig tart, sok kárt tenet. Nem lehetetlen tehát, hogy aratásig a kedvezőtlen időjárás a legszebben álló vetésekben is kárt fog okozni.

Ködt jeleznek Kolozs megyéből Szabolcs és a Balaton mentéről. Zivatart és esőt: Kolozsvárról, Maros-Vásárhelyről, Fiuméből, Nagy-Lakról, Orsováról, Nagy-Szebenből, Nagy-Váradról, Szatmárról, A na-Szlatináról, Szegedről, Zsombolyáról és Ó-Gyalláról. Nagy-Lakon nagy vihar is volt.

Békés-Csaba, május 21. A gabonaneműek immár szépen gyarapodnak, s azt lehet mondani, hogy a szikes földek kivételével a járás területén legalább 7-9 mmázsa buza lesz kat. holdankint. A rozs nagyobbára elvirágzott, közepes eredményt ígér. Az árpa és zab üde zöld színű, jó közepesnek jelezhető. A kapásnövények megmivelése folyamatban van. A dohány igen szépen nő. A hesszeni legyek által okozott kár egyes korábban vetett buza-táblán jelentékeny. Mesterséges takarmány kielégítő eredménnyel fizet.

Uj-aradi gabnavásár.

- Saját tudósítónktól. -

Uj-Arad, május 22.

(S. ss.) A mai hetivásáron a malmok csekély vételkedvet tanusítottak, míg a kereskedők hallani sem akartak a vásárlásról. Oriási mennyiségű idegen buza és tengeri behozatala árcsökkenést idézett elő. Mindenki igyekszik eladni gabonáját. A hozatal nagy; az árak eleinte szilárdan tartották magukat, későbbben 10-15 krajczárral csökkentek a buzánál és tengerinél. Eladatott:

800 mmázsa buza 6 frt. 30 krtól 6 frt 70 krig.

1000 mmázsa tengeri 4 frt, 15 krtól 4 frt 30 krig.

Más gabonaneműek jelentéktelen kínálat mellett, változatlan áron keltek.

= Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi május hó 21. Hízott sertés-árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 45.—46 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 45.—45.5— krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 47.—48. krig. Fialat közép (pkint 251—320 klg. sulyban) 47.—48. krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő sulyban) 47.5—48. krig. II. Magyar szedett: Nehéz

(páronkint 280 klgon felüli sulyban) 45.—46. krig. — Közép (pkint 220—280 klg. sulyban) 45.5—46.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő sulyban) 45.5—46.5 krig. — Sz er b i a i: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 45.5—46.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klg. sulyban) 45.5—46.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 45.—46. krig. Sertésleltés szám 1894. május hó 18-án volt készlet 189,631 darab. 1894. május hó 20-án felhajtott: 8688 drb. 1894. május 20-án elszállított: 5540 drb. 1894. május 21-én maradt készletben 192,779 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: lanyha.

Szeszüzlet.

- Május 22. -

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beletérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

- Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósításai -

Budapest, május 22. d. n. 5 óra.

Gabona	Állás	Irányzat	100 kilogramm frt
B u z a	bánsági	szilárd	6.75—7.20
	tiszavidéki	„	6.80—7.20
	pestvidéki	„	6.75—7.20
	fehértói	„	6.75—7.20
	bácskai	„	6.85—7.25
	észak-magyarországi	„	„
R o z s	—	lanyha	5.20—5.35
Á r p a	takarmány	osond.	5.95—6.30
	égetni való	„	6.55—7.40
	sőrfözdei	„	7.90—9.—
Z a b	—	lanyha	6.70—7.10
T e n g e r i	bánsági	lanyha	„
	másnemű	„	4.70—4.80
K á p o s z t a - r e p c z e	—	lanyha	„
K ö l e s	—	csend.	3.80—4.25
S z i l á r d u n	tavasza	szilárd	7.06—7.07
	junius 1894	„	6.78—6.80
	őszre	„	5.57—5.59
	május-junius 1894	szilárd	4.77—4.79
szept-október 1893	„	4.88—4.90	
Z a b	Budapest sz. tavasza	szilárd	6.70—6.72
	Budapest sz. őszre	„	„
K á p o s z t a - r e p c z e	aug.-szeptember 1893	szilárd	10.20—10.25

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden

Budapest, 1894. május 22.

Magyar aranyjárdék 4%	120.70
Magyar koronajárdék 4%	95.10
Magyar arany 4 1/2%	127.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	123.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	151.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.75
Oszták papírajárdék	98.30
Oszták járdék ezüst	98.25
Oszták járdék arany	120.50
Korona járdék	—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Oszták-magyar bankrészvény	998.—
Magyar hitelbank részvény	433.—
Oszták hitelintézet részvény	353.10
Oszták-magyar államvasut	340.50
20 frankos arany (Napoleonodor)	9.93
Német birodalmi márka	61.35
London	125.25
Páris	49.75

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. D. (Arad) Az a „Haas és Deutsch“-féle viccz bejárta az egész vidéki sajtót. Egyik lap a másikkól ollózta ki, természetesen a helyi érdek szerint változtatva meg minden városban az újságok címeit. Így került, vagy is inkább ollózódott bele az egyik aradi lap tegnapi számába is.

IDEGENEK NÉVSORA.

- Május 22. -

Fehér Kereszt szálloda: Portusz Adolf hivatalnok Budapest. Dr. Brauneis Alfons banktudósító, Bécs. Harich L. Ignác kereskedő, Bécs. Braun Ottó kereskedő, Ronsdorf.

Három Király szálloda: Szondy Géza lelkész, Szentleányfalva. Schneider Frigyes pósta gyakornok, Nagylak. Nagy Katalin üzleti nő, Nagyvárad.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Cséplőgéptulajdonosoknak!

Az urikány-zsilvölgyi magyar köszénbánya részvénytársaság

ajánlja a cséplési idényre a gőzcséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak

I-ső minőségű lupényi köszénét

mely gőzfejlesztő erőben majdnem egészen egyenrangú a legfinomabb porosz szénekkel

és mint **darabos-, koczka-, dió-, rostált-akna-, akna-, dara- és porszén** jön forgalomba.

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatóságához **Budapest Nádor-utca 13.**, akár a társaság képviselőjéhez

Dratsay Lajos

urhoz Aradon, ahol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

504 4-6

900/1894. pm.

Hirdetmény.

Már 1890. évben hirdetmény utján felhívást tettem közzé az iránt, hogy a régi temetőben a kidőlt vas-sirkereszteket, azok letört, valamint a sírok vaskerítéseinek elvált egyes részeit, a bedőlt sírboltok vasajkait, a melyek a temető kápolna előcsarnokában halmozvák fel, az érdekeltek onnan elszállítsák.

Mintthogy ezen felhívás eredménytelenül maradt, az érdekelteket ismét felszólítom, hogy halottjaik sírjait megtekintvén, az onnan hiányzó kereszt- vagy kerítés-részleteket a f. é. május hó 30-ig a temető-őről annál bizonyosabban átvegyék, mintthogy azok mint gazdtalan tárgyak a szegény-aiap javára elárvereltetnek.

Arad, 1894. április 20.

Salacz Gyula
kir. tan. polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

Hallatlan olcsó árak

Egy schweiczi óragyár leégése folytán tulajdonosa kényszerülve volt az összes árukat potom áron eladni, azok megvétele által azon helyzetben vagyok, addig míg a készlet tart, eddig elé hallatlan olcsó árakban órákat szállítani; nyanyis adok:

26,534 drb	Babi ébresztő órát nickel tokban	4 frt — kr	helyett	1.95
14,192	» ébresztő órát éjjel világító lappal	6 frt — kr	»	3.—
10,653	» nickel remontoir zsebórát	5 frt 50 kr	»	3.25
3,540	» ezüst	9 frt 50 kr	»	5.50
7,961	» » horgony óra dupla tokkal legujabb szerkezet, a tok kiváló erős	18 frt 50 kr	»	8.50
1,943	» 14 karat arany női remontoir óra	30 frt — kr	»	15.—
4,750	» 14 » » » kettős tokkal	38 frt — kr	»	18.50
3,916	» irodai fali óra minden 8 nap felhuzó, minden helyzetben jár, nélkülözhetlen	9 frt — kr	»	3.80
896	» inga óra 8 nap felhuzó, 1 mtr. szekrény	16 frt — kr	»	8.50
754	» » » 8 » » » 1 » » ütő szerk.	20 frt — kr	»	11.—
946	» » » 8 » » » 1.50 szekrény 2 suly, ütő szerk.	30 frt — kr	»	16.—

Az órák járása kipróbálva, 3 évi jótállás mellett. Arany és ezüst árak a m. kir. fémjelző hivatal fémjelével ellátva.

Nem tetsző árú készségesen visszavéttetik.

Szállítás az összeg előleges beküldése mellett vagy utánvétellel történik. 10 frton felüli rendelések az összeg előleges beküldésénél francó postán szállíttatik. — Postacsomagolás nem számíttatik, vasuton csak a láda.

Becsés rendelést kérve

518. 1-10.

tisztelettel

Takács József

Budapest, Soroksári u. 76.

Kéretik a címre figyelni!!!

Csak Takács Józsefnél Bpest, Soroksári-u. 76.

A mindenféle titkos nemi betegség és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer ezeltől oly általános közkedveltségben részesült Copaiva-balzsam, ma már alig jön használatba, részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok miatt, melyeket használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-Szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is a nélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskendezés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 tokcskával 2 frt 10 kr. 145 8-12

Raktárhelyiség: Páris, 8. Rue Vivienne.

Kapható Török József gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerertárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. szám.

7451 | 894.

1-3

Hirdetés.

A nagym. földművelésügyi m. kir. miniszter nr 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

6289 kl.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre áró szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurcolásától megóvándó, az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknek a vétel napjától számított 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhívom ennél fogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó szarvasmarhát Varga János állatorvosnál azonnal bejelentsek.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen évközben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tüzoltó laktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május hó 16.

Sarlot Domokos
főkapitány

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

6114/1894. kh.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása tárgyában alkotott s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 6139/84. sz. intézkedéssel jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén május hó 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig az asphalt burkolattal ellátott gyalogutak pedig este 7-8 óra között meglocsolandók.

Erről azon figyelmeztetéssel értesítettnek a telek- s háztulajdonosok, hogy mindazok, kik ezen intézkedésnek eleget nem tesznek, a városi szegény alap javára fordítandó 2-25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 8 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni.

Aradon, 1894. évi május hó 15.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

tavaszi idényre

megérkezett és nagyválasztéku újdonságainkat a következő cikkek közül u. m. szövetek, cretonok, vailok, francia batistok, szatínok, delainok, valamint a legjobb gyártmányu vásznak, chiffonok, casavaszok, csínvat és asztalneműekben, nemkülönben kitűnő minőségű nemez és szalmakalapok, legjobb divatu nap- és esernyők, ezérnaelyem keztyűk, harlányák és nyakkendőkből.

Midőn az eddig irányunkban tanúsított b. pártfogásáért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is fontartani, miért is mint eddig úgy továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó“-hoz.**PAPLANOK.**

Olcsobb mint bárhol!

Olcsobb mint bárhol!

Vinga r. t. város tanácsától.

2196/1894.

523. 1-3.

Ajánlati versenytárgyalás.

Vinga r. t. város képviselő testületének 89. számu határozata folytán közhírré tétetik, hogy a kir. tanfelügyelőség által jóváhagyott terv és költségvetés alapján 7894 frt 3 kr költség erejéig a külváros terén egy ovoda szándékoltatik építtetni.

Felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy zárt ajánlataikat 10% bánompénzzel ellátva legkésőbb 1894. évi május 31-en d. e. 9 óráig a városi tanácsnak benyujtsák.

A terv, költségvetés és általános feltételek a hivatalos órák tartama alatt a polgármesteri hivatalban betekintheők.

Vingán, 1894. május hó 17-én.

A városi tanács.

5003/1894.

524. 1-2.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alólirt kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a törvényhozás engedélye alapján az alább egyenként megnevezett földek és épületek örök áron leendő eladása végett az alább kitűzött helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzzel a kitett becsérték 10 százaléka teendő le a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatnál, mely utóbbi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyujtandó és kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket különben is aláírni köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekintheők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

Az eladások a következő helyeken és időben fognak megtartatni.

I. Aradon a kincst. jószágigazgatóságnál 1894. évi június hó 20-án d. e. 9 órakor.

A szabadhelyi koromsza, istálló szin 800 □-öl, 3640 frt. A kovaszincz-panáti csárda I h. 274 □-öl, 1950 frt. A pitvarosi koromsza 1100 □-öl, 5000 frt. A magyar-pécskai alsó legelőföld 36 h. 469 □-öl 10,176 frt 60 kr. A magyar-pécskai alsó legelőföld 75 h. 885 □-öl, 24,343 frt 20 kr. A paulisi vasut által elválasztott föld 400 □-öl, 80 frt kikiáltási árral.

II. Lippán a m. kir. kincst. ispánságnál 1894. évi június hó 19-én d. e. 9 órakor.

Lippai kivágási szántó D. I hold 80 frt. Lippai hodoja luj Gyorgye Szirbu 1 h. 150 □-öl, 327 frt 20 kr. Lippai Gyungyuk kaszálló h. 2 h. 898 □-öl, 655 frt. Lippai koasztapoganicza 3 h. 1234 □-öl, 379 frt. A pernyesti pagyina 800 □-öl, 56 frt. Mária-Radnai vásárvámjog 4060 frt 80 kr. A lippai volt termény föld 2 h. 670 □-öl, 90 frt. A lippai fűzes 3 h. 1400 □-öl, 937 frt 80 kr. A lippai Gyungyuk 4 h. 439 □-öl, 2137 frt 20 kr. A lippai cserjés major föld 4 h. 1370 □-öl, 418 frt 20 kr. A lippai sásárok 5 h. 200 □-öl, 128 frt 20 kr. A lippai régi postaföld 6 h. 897 □-öl, 1402 frt 20 kr. Petirsi koromsza föld 14 h. 1138 frt 60 kr. A lippai volt gyakornoki föld 4 h. 1840 frt kikiáltási árral.

III. Kulán a m. kir. kincst. ispánságnál 1894. évi június hó 25-én d. e. 8 órakor.

Ó.S. ivaczi magtár koromsza és telke 1194 □-öl, 1200 frt. Bezdáni posta földek 10 h. 557 □-öl 2060 frt. Béreghi védőtöltés melletti föld 9 h. 790 □-öl, 3100 frt. Szántovai védőtöltés melletti föld 25 h. 125 □-öl, 6400 frt. Bezdáni volt mészégető kemenceze 1 h. 1541 □-öl, 276 frt. Adai Dudvárszky-féle szállományi föld utáni legelő illetmény 48 h. 200 □-öl, 32,243 frt 80 kr kikiáltási árral.

Aradon, 1894. évi május hó 16-án.

M. kir. jószágigazgatóság.

Kitűnő, jó minőségű

román és müportland

CZEMENTET

szállít jótállás mellett

az aradi és csanádi egyesült vasutak cement-és agyagáru-gyára.

NYÁRI MŰSZINKÖR

óvár-téren a Boczkó-utca végén

Lody János

igazgatása alatt elsőrendű nemzetközi művész-társaság

ma szerdán május 23-án és holnap csütörtökön május 24-én

nagy megnyitó-előadást

tart, mely alkalommal fellépnek:

Ifj. Jagendorfer Adolf Magyarország legerősebb embere, Napföldi Sándor fej-equirilibrista, Serje Alfonov a világhírű kigyó-ember és Lody Anna k. a. híres nemzeti táncosnő.

A nemzetközi társaság 30 személyből, elsőrangú művészek és művésznőkből áll, saját kitűnő zenekarral rendelkezik.

Itt először látható: „a repülő emberek vagy az ördög hidja“.

Előadva: Klincz Tamás és Joy Alfonso angolok által.

Záradéku!

nagy tréfás néma képlet

előadva a társulat összes tagjai által.

Helyárak: Zártszék 40 kr., I. hely 30 kr., II. hely 20 kr., Karzati állóhely 10 kr. — Gyermekek 10 éven alól az ülőhelyeken felét fizetik.

Pénztárnyitás este fél 7 órakor. Előadás kezdete fél 8 órakor.

Holnap csütörtökön két nagy előadás,

az első előadás délután 4, a második este fél 8 órakor. Az első előadás a katonák az ülőhelyeken a felét fizetik.

A midőn társulatomat a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlom, maradtam mély tisztelettel

Lody János, igazgató.